

Huvudman

Stockholms kommun
annalena.thoren@edu.stockholm.se

Beslut

Datum 2025-10-03

Dnr 2024:7648

Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av Vällingbyskolan i Stockholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 14 mars 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av Vällingbyskolan, som är en F-9 skola i Stockholms kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd, frånvaro, kränkande behandling, studiehandledning på modersmålet, anmälan till socialnämnden samt studiero.

Skolinspektionen har den 14 mars 2025 beslutat att förelägga Stockholms kommun att senast den 29 augusti 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, kränkande behandling, frånvaro samt studiero.

Stockholms kommun har den 29 augusti 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Stockholms kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 14 mars 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Stockholm kommuns arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Bristerna avsåg att det fanns elever som var i behov av extra anpassningar men som inte fick det samt att inte alla lärare anmäler elevers behov av särskilt stöd till rektorn samt att rektorn inte alltid ser till att en utredning om särskilt stöd startas skyndsamt efter en anmälan gjorts.

Huvudmannen uppger i sin redovisning i huvudsak följande. Skolledningen, specialpedagoger samt speciallärare har minst en gång termin en

genomgång för alla lärare om ledning och stimulans och om extra anpassningar. Specialpedagoger och speciallärare fångar upp eventuella fortbildningsbehov hos lärarna. Arbetslagen på högstadiet har vid två tillfällen vårterminen 2025 träffats för att arbeta praktiskt med extra anpassningar. Skolan har köpt in kompensatoriska hjälpmedel. I slutet av vårterminen 2025 har lärarna utvärderat undervisningen.

Vidare uppger huvudmannen att en analys av föregående termins arbete med extra anpassningar sammanställts. Utifrån den analysen har skolledning haft en presentation kring ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd den 13 augusti 2025. Analysen visade bland annat att skolans personal behöver bli bättre på att dokumentera extra anpassningar på individnivå. Alla elever kommer från och med läsåret 2025/26 att ha hemklassrum vilket enligt huvudmannen kommer underlätta en del av arbetet med extra anpassningar.

En annan åtgärd som vidtagits är att skolledningen den 11 augusti 2025 haft en presentation för all personal som ingår i elevhälsan på skolan samt den 13 augusti 2025 för alla lärare och mentorer kring rutiner för hur och när lärare ska anmäla en elevs eventuella behov av särskilt stöd till elevhälsan. Skolan har även tagit fram en blankett för att underlätta för lärarna och mentorerna när de anmäler. Huvudmannen har även redogjort för inkomna anmälningar av de elever som eventuellt är i behov av särskilt stöd samt datum när utredning kring särskilt stöd för dessa elever har påbörjats under perioden 14 mars 2025 den 22 augusti 2025.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen.)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen

för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen.)

Varje huvudman inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen på skolenhetsnivå. Huvudmannen ska även analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Rektorn ansvarar för att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen sker på skolenhetsnivå. (4 kap. 3–4 §§ skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut från den 14 mars 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Stockholm kommuns arbete med att utreda orsaker till elevers frånvaro samt att frånvaroutredningar inte alltid anmäls till huvudmannen.

Huvudmannen har i sin redovisning i huvudsak uppgett följande. Rutinen för ökad skolnärvaro har uppdaterats. Mentorerna och berörd elevhälsopersonal ansvarar för att en utredning startas när en elev har hög frånvaro samt ansvarar för rapportering till huvudman. Huvudmannen har även bifogat utredningar av elevers långa eller upprepade frånvaro, under relevant uppföljningsperiod.

Vidare framgår det av huvudmannen att dessa nya rutiner skapat en mer likvärdig uppföljning av frånvaro, rapportering till huvudman sker löpande med mentorerna som huvudansvariga för genomförandet samt rapporteringen till huvudman. Mentorerna och berörd elevhälsopersonal har även fått utbildning och digitala förutsättningar för att nu kontinuerligt kunna rapportera in aktuella frånvaroärenden i enlighet med huvudmannens frånvarorutiner.

Rättslig reglering

Om en elev i förskolan eller grundskolan har upprepade eller längre frånvaro från verksamheten ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kränkande behandling**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslut den 14 mars 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Stockholm kommuns arbete gällande kränkande behandling då personal inte anmäler alla kränkningar som sker på skolan.

Av huvudmannens redovisning framgår det att all personal vid läsårsstart fått information om hur skolans rutin för anmälan om kränkande behandling går till. Huvudmannen har även inkommit med dokument kring skolans uppdaterade rutin gällande tillvägagångssättet för hur och när anmälningar ska ske. Tillvägagångssättet har underlättats rent administrativt för personalen, vilket har gett resultatet att fler anmälningar gjorts över tid.

Rättslig reglering

En lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande

fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 14 mars 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Stockholm kommuns arbete med att skapa studiero. Elever upplever lektioner som stökiga, det finns lärare som inte agerar i situationer där elever stör ordningen och rektor startar inte alltid utredning för att ta reda på bakomliggande orsaker till att en elev har ett ordningsstörande och-/ eller olämpligt beteende.

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Skolledningen har informerat all personal om personalens befogenheter att agera för att tillförsäkra trygghet och studiero samt hur disciplinära åtgärder kan och får användas. Huvudmannen har även redovisat att under vårterminen 2025 ledde trygghetsenkätens resultat till en uppföljning med fokus på trygghet och studiero. Enligt huvudmannen resulterade det i att elever och personal kom överens om olika mål de ville ha för att öka studieron på skolan.

Vidare uppger huvudmannen att all undervisande personal samt speciallärare och specialpedagoger har regelbundna klassgenomgångar under läsåret där de diskuterar gemensamma förhållningssätt och hur personalen kan bidra till ökad trygghet och studiero. Två andra åtgärder som redovisats av huvudmannen är att skolan som en del i arbetet med att öka tryggheten och studieron beslutat att även årskurserna 7–9 ska ha mobilfria skoldagar samt att samtliga klasser ska ha hemklassrum med start höstterminen 2025.

Huvudmannen uppger att ovanstående insatser bland annat resulterat i att elevernas skolstart blivit lugnare sedan mobilförbudet infördes samt att matsalen blivit en lugnare plats sedan skolan infört fasta placeringar där. Huvudmannen även inkommit med utredningar för elever med ordningsstörande beteende eller som uppträtt olämpligt, vilka genomförts under aktuell redovisningsperiod.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 § skollagen.)

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen.)

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen.)

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar.

Åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7-23 §§ skollagen får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § skollagen.)

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Vidare ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 9-10 §§ skollagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Tonny Johansson.

Utredaren Luca Nesi har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Zakaria Larsson Rochdi medverkat.